

Povijest

II. Zadaci dopunjavanja

U sljedećim zadacima dopunite rečenice upisivanjem pojmova koji nedostaju.
Odgovore upišite na predviđeno mjesto u ovoj knjižici.
Ne popunjavajte prostor za bodovanje.

<p>21. Stvaranje spartanskoga državnoga i društvenoga ustroja tradicija pripisuje legendarnomu zakonodavcu</p> <p><u>LIKURGU</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>22. U razdoblju Rimske Republike proskripcije je u politički život uveo diktator</p> <p><u>KORNELIJE SUTRA</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>23. Najstariji trag ljudske prisutnosti iz doba paleolitika na hrvatskome tlu jest oblutak iz špilje <u>ŠANDALJA</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>24. Srednjovjekovna udruženja trgovaca nazivaju se <u>GILDE</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>

POV D-S006

02

Povijest

<p>25. Prvi crkveni red koji je u vrijeme kneza Trpimira djelovao u Hrvatskoj bio je <u>BENEDIKTINCI</u>.</p>	0 ☐ 1 ☐ bod
<p>26. Novootvoreni pomorski put koji je od 1869. olakšao Velikoj Britaniji kontrolu Indije bio je <u>SUESKI KANAL</u>.</p>	0 ☐ 1 ☐ bod
<p>27. Pisac političkoga programa preporodnoga pokreta izloženoga u djelu <i>Disertatia iliti razgovor darovan gospodi poklisarom</i> zove se <u>JANKO DRAŠKVIĆ / GROF JANKO DRAŠKOVIC</u>.</p>	0 ☐ 1 ☐ bod
<p>28. Politika s kraja 19. i početka 20. stoljeća kojom se teži političkoj i gospodarskoj dominaciji nad drugim narodima i državama naziva se <u>IMPERIJALIZAM</u>.</p>	0 ☐ 1 ☐ bod
<p>29. Vođa Hrvatske seljačke stranke nakon ubojstva Stjepana Radića bio je <u>VLAĐKO MAČEK</u>.</p>	0 ☐ 1 ☐ bod
POV D-S006	 02

Povijest

30. Vojnici iz Hrvatske koji su zbog gladi, neimaštine i nedostatka motivacije za povratkom na bojišnice Prvoga svjetskoga rata bježali iz vojske i skrivali se po šumama prozvani su _____ ZELENI KADAR _____.

0

1

bod

POV D-S006

02

V. Zadatci kratkih odgovora

U sljedećim zadacima proučite povijesne izvore ili povijesne zemljovide i odgovorite na postavljena pitanja.

Odgovore upišite na predviđeno mjesto u ovoj knjižici.

Ne popunjavajte prostor za bodovanje

51. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

... Helada zaključuje da očevidno trpi strašnu uvredu, čak tiranstvo, gledajući kako „mi od njezinih za ratne svrhe utjeranih doprinosa svoj grad pozlaćujemo i gizdamo kao taštu ženu ukrašavajući ga skupocjenim kamenjem, kipovima i hramovima od tisuću talenata”. Periklo je, opet, narodu objašnjavao da za novac ne duguju računa saveznicima jer ih brane u ratu i suzbijaju barbare, a da za to ne dobivaju ni jednoga konja, ni jedan brod, ni jednog vojnika. Što saveznici daju, to je jedino novac, a novac ne pripada onima koji ih daju, nego onima koji ih primaju ako ovi ispunjaju ono za što ih primaju.

51.1. O kojem stoljeću grčke povijesti govori izvor?

PETOM STOLJEĆU PRIJE KRISTA /
V. st. m. kv.

0
1

bod

51.2. Kako se nazivao savez koji spominje izvor?

DELSKI SAVEZ

0
1

bod

Povijest

51.3. Koji se polis otvoreno suprotstavljao spomenutomu savezu?

SPARTA

0

1

bod

POV D-S006

02

Povijest

52. Pozorno promotrite sliku materijalnoga ostatka s istočne obale Jadrana.

52.1. O kulturnome nasljeđu kojega naroda svjedoči ovaj materijalni ostatak?

RIMJANI

0

1

bod

52.2. Kako se nazivalo tadašnje antičko upravno-političko središte u kojem je pronađen materijalni ostatak?

SALONA

0

1

bod

52.3. Koji je društveni sloj najviše doprinio širenju kulture toga naroda?

RATNI VETERANI

0

1

bod

POV D-S006

02

Povijest

53. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

Tko kaže da će duša onaj čas seliti iz čistilišta čim groš padne u škrinjicu i zazveči, taj propovijeda trice i kućine. (...)
Tko drži da je oprosnim pismima siguran za svoje blaženstvo, taj će zajedno sa svojim učiteljima otići do bijesa. (...)
Kršćane treba poučavati: bolje radi tko siromahu daje ili potrebnomu posuđuje nego tko kupuje oprost. (...) Pravo, istinito blago Crkve jest sveto evanđelje veličanstva i milosti Božje.

53.1. Kako se zove autor ovoga teksta?

MARTIN LUTHER

0

1

bod

53.2. Koje je godine nastao ovaj tekst?

1517.

0

1

bod

53.3. Koji je vjerski i društveni pokret započeo objavom ovoga teksta?

REFORMACIJA

0

1

bod

POV D-S006

02

Povijest

54. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

III. (145) Sve što je živo umire Alahovom voljom u času suđenom. Dat ćemo onome koji želi nagradu na ovome svijetu, a dat ćemo i onome tko želi nagradu i na onome svijetu i sigurno ćemo nagraditi zahvalne.

V. (38) Kradljivcu i kradljivici odsijecite ruke njihove, neka im to bude kazna za ono što su učinili i opomena od Alaha! Alah je silan i mudar.

VIII. (17) Vi njih niste ubijali nego Alah; i nisi ti bacio, kad si bacio, nego je Alah bacio, da bi vjernike lijepom kušnjom iskušao, – Alah zaista sve čuje i sve zna.

54.1. Kako se naziva knjiga iz koje je navedeni tekst?

KURAN

0
1

bod

54.2. Koga se smatra autorom navedenoga teksta?

MUHAMED

0
1

bod

54.3. U kojem je stoljeću nastala knjiga?

SEDMOM / 7.

0
1

bod

POV D-S006

02

Povijest

55. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

(...) Ali ban Derenčin, u koga bijaše više smjelosti kod savjetovanja nego snage kod izvođenja stvari, nagovaraše da se boj zametne na otvorenom polju. On je tako sudio prezirući neprijatelja, dok su se Hrvati njemu opirali jer ih je malo bilo. (...) Kad se tako poređaše vojske, turski vojvoda Ismail-beg takvom silom udari na prve naše čete da je knez Bernardin ne samo bio iz svog reda potisnut, te je morao uzmaknuti, nego je bio i prinuđen da ostavi svoje pješake. Nato bijahu potjerani u krvav i sramotan bijeg sve do Krbave. (...) Ban Derenčin bude zarobljen, a sin njegov ubijen (...). To je prvi rasap kraljevstva hrvatskog, i tu je čitavo plemstvo hrvatsko izginulo.

55.1. Gdje se odigrala bitka opisana u tekstu?

NA KRBAVSKOM POLJU

0
1

bod

55.2. Koje se godine odigrala bitka opisana u tekstu?

1493.

0
1

bod

55.3. Koja se dinastija tada nalazila na hrvatsko-ugarskome prijestolju?

JAGELOVIĆI

0
1

bod

POV D-S006

02

Povijest

56. Pozorno promotrite zemljo vid.

56.1. Kako se naziva država prikazana na zemljovidu?

AUSTRO-UGARSKA MONARHIJA

0

1

bod

56.2. Koje je godine uspostavljen njezin unutarnji ustroj?

1867.

0

1

bod

56.3. Do koje je godine ova država opstala u obliku prikazanome na zemljovidu?

1918.

0

1

bod

POV D-S006

02

57. Pozorno promotrite sliku.

57.1. Kako se naziva razdoblje hrvatske prošlosti obilježeno umjetničkim djelom prikazanim na slici?

0

1

HRVATSKI NARODNI PREPOROD

bod

57.2. Kako se zove autor umjetničkoga djela prikazanoga na slici?

0

1

VLAHO BUKOVAC

bod

57.3. U kojoj se kulturnoj instituciji nalazi djelo prikazano na slici?

0

1

HNK, HRVATSKOM NARODNOM KAZALIŠTU

bod

Povijest

58. Pozorno pročitajte govor iz 1843. godine.

„(...) Mi svoj jezik čuvamo još uvijek za družinu i za naše kmetove! U općinski život i u poslove uveli smo u onih još barbarskih vremena, kad na cijelom svijetu jedini jezik latinski za izobražen izdjelan držao se jest, taj jezik. U društveni život i u familiju našu uvukao se s vremenom jezik njemački i promijenio prirodenu našu narav i način mišljenja otaca naših, u Primorju pako to učinio je jezik talijanski. (...) Mi smo malo latini, malo Nijemci, malo Talijani, malo Mađari i malo Slavjani, a ukupno, iskreno

govoreći, nismo baš ništa! Mrtvi jezik rimski i živi mađarski, njemački i talijanski, to su naši tutori; živi nam se groze, mrtvi nas drže za grlo, duši nas i nemoćne nas vodi i predaje živima u ruke! Sada imamo još toliko sile da se suprotstavimo mrtvima, zamala ne ćemo moći nadvladati žive ako se čvrsto ne stavimo na svoje noge, to jest ako svoj jezik ne utvrdimo u domovini i postavimo ga vladajućim.“
H. Matković, *Suvremena politička povijest Hrvatske*, Zagreb, 1995.

58.1. Koji je zastupnik izgovorio ovaj govor u Hrvatskome saboru 1843. godine?

IVAN KUKUJEVIĆ = SAKCINSKI

0

1

bod

58.2. Za koji se prijedlog zalaže zastupnik ovim govorom?

DA HRVATSKI JEZIK / NARODNI JEZIK POSTANE
SLUŽBENI

0

1

bod

58.3. Koje je godine ostvaren taj prijedlog?

1847.

0

1

bod

POV D-S006

02

Povijest

59. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

*Najviši narodni i državni interesi i njihova budućnost zapovijedaju Mi, da se i kao vladalac i kao sin ove zemlje obratim neposredno narodu i da mu otvoreno i iskreno kažem ono, što Mi u današnjem trenutku nalaže moja savjest i moja ljubav prema otadžbini.
Nastupio je čas, kada između naroda i kralja ne može i ne smije više biti posrednika. (...) Parlamentarni rad i sav naš politički život dobivaju sve više negativno obilježje, od čega narod i država imaju za sada samo štete. (...) Parlamentarizam (...) je postao smetnja za svaki plodonosni rad u državi. Žalosni događaji i razdori u Narodnoj skupštini pokolebali su kod naroda vjeru u korisnost te ustanove (...).*

59.1. Navedite ime i prezime osobe koja je izdala citirani proglas/manifest.

ALEKSANDAR I. KARADORĐEVIĆ, ALEKSANDAR KARADORĐEVIĆ

0

1

bod

59.2. Navedite dan, mjesec i godinu kada je objavljen citirani proglas/manifest.

6. SIJEČNJA 1929.

0

1

bod

59.3. Koji je događaj bio povod objavi toga proglasa/manifesta?

UBOJSTVO / ATENTAT U NARODNOJ SKUPŠTINI

0

1

bod

POV D-S006

02

Povijest

60. Pozorno promotrite ilustraciju.

60.1. Obljetnicu kojega događaja obilježava ovaj niz poštanskih maraka?

PRIMANJE REPUBLIKE HRVATSKE U
UJEDINJENE NARODE

0
1

bod

60.2. Koje se godine taj povijesni događaj dogodio?

1992.

0
1

bod

60.3. Navedite ime i prezime osobe prikazane na ovome nizu poštanskih maraka.

FRANJO TUĐMAN

0
1

bod

POV D-S006

02